

Gunnar Persson berättar...

Kjellström sprängde planket om det behövdes

Gunnar Persson minns om "Kurre Kjellis", Hammarbycentern som blev skyttekung sju år i rad.

Kurt Kjellström, med 85 mål sexa på listan över Hammarbys bästa fotbollsskyttar, var under krigsåren Sveriges effektivaste ishockeyspelare. Den kraftfulle och oömme centern var ishockeyns svar på Gunnar Nordahl. Han vann skytteligan sju år i följd. Han ledde Hammarby till tre SM-guld och sju seriemästerskap. Men han var också utbränd vid 27 års ålder.

"Kurre Kjellis" fick sitt genombrott med tre mål när Hammarby den 29 januari 1939 slog tyska storlaget SC Riessersee med 3-1 i Garmisch-Partenkirchen. Han hade då inte ens hunnit fylla 18 år.

På samma sätt sköt han en avskedssalut på sin 25-årsdag med fem mål för Hammarby mot Skottlands av kanadensiska exproffs bestående landslag i Glasgow 19 mars 1946.

Kurt Kjellström var en Söderkille som kanske mer än någon annan förkroppsligade begreppet "bamsingarna", då synonymt med Hammarbys hockeylag.

Visserligen fanns det backar som Sven Bergqvist, Gunnar Landelius och Rune Johansson. Det var spelare som förvisso icke lade fingrarna emellan. Men ingen av dem hade rykte om sig att åka rakt igenom sargen om så behövdes. Det hade "Kurre Kjellis"...

Kurt Kjellströms egentliga storhetstid som bollspelare löper jämsides med Andra världskriget.

Han började med ishockey i Katarina Södra folkskola, fortsatte till Helgalundsklubbens juniorer och kom via Hammarbys juniorer till klubbens A-lag säsongen 1938-39.

Målen i Tyskland gav eko och Kjellström, som tidigt visste sitt värde, lockades till AIK i både ishockey och fotboll.

Han gjorde allsvensk fotbollsdebut för AIK hösten 1939 utan att ha spelat i Hammarbys A-lag. Men AIK:s lag var lite visset den säsongen, höll sig kring nedflyttningsstrecket, på hösten och slutade till sist sexa i tabellen.

Det gick bättre på isen. Han blev omgående en storskytt med 18 mål på 18 tävlingsmatcher i serien och SM. Han vann seriens skytteliga och satte tre mål på tre matcher med Tre Kronor (mot norskt motstånd, men ändå...).

Dock trivdes han inte i "Gnaget" och kom redan 1940 tillbaka till Söder.

Den tidens hockeyspelare hade vuxit upp med ljudfilmen och det är inte särskilt långsökt att tro att unga män på Söder - Stockholms Brooklyn - identifierade sig med exempelvis Jimmy Cagney, som alltid var elegant men vars väg uppåt ofta hindrades av en bakgrund som han inte kunde frigöra sig ifrån. Han tvingades följa sina egna regler för att överleva.

En av hörnstenarna i Hammarbys ishockeylag var denna gatans instinkt, där uttrycket "street smart" säger vad det handlar om; vaksamhet, list och en rå humor som satte spår vid gästspelen - "missionsresorna" - i landsorten, där man inte kände till spelet ishockey och skämten pendlade mellan Fridolf Rhudin och Åsa-Nisse. Ovanpå detta förmågan att behandla en boll som vore den en extra kroppsdel.

Kjellström tog rollen som den hänsynslöse i det gänget, där den runde målvakten Liedstrand med nöje plockade de skott som till äventyrs slank förbi backparet Bergqvist-Landelius, två grabbar som smekte och slog ihjäl med samma varma leenden.

Kurre fick sina puckar från den avige teknikern Stickan Andersson och på andra kanten för Hogge Nurmela fram som en kanonkula.

I B-trion fanns "Plutten" Andersson, Hasse Hjelm, Ragge Johansson eller "Lulle" Pettersson. Landslagsmäsigt folk där också.

Men alla målen till trots blev det till sist besvärligt med en spelare som inte alltid skötte sig. Efter turnén till Storbritannien 1946 var Hammarby mycket illa ute ekonomiskt. Det fanns ingen möjlighet att tillgodose enskilda spelares krav.

Den 32-årige Stickan Andersson och Kjellström försvann till Nackas stolthet Atlas Diesel i tvåan.

Ett år senare värvades han till Ljungby, där färghandlaren Stig Forsberg blivit ishockeybiten. Det här var före Trojas dagar. Kurre kom ner på våren 1947 och tog plats i Ljungby IF:s fotbollslag samtidigt som han jobbade i Forsbergs Kemikalieaffär. Han sköt Ljungby till seger i högsta Smålandsserien (och triumf i kvalet mot Kosta) innan den småländska orten blev för liten. Forsbergs då tolvårige springpojke – som idag är bosatt på Södermalm – minns:

– Han debuterade mot Liatorp. Det var en otroligt snäll kille. Men han köpte ut så gott som varje dag...

Kurre Kjellström återvände norröver den sommaren. Det blev två år i Södertälje Sport och till och med där – ty SSK var på den tiden en av många idrottsklubbar där man inte var främmande för umgänget med "saft och kakor" – skyggade man för de polare Kjellström hade med sig som privat hejarklack.

Det blev ett bra och ett sämre år i Södertälje, en svag säsong i Atlas Diesel och en ansats till spel i Hammarby innan han 1951, som 30-åring, drog av sig grillorna.

Sina sista matcher gjorde han vintern 1960–61. Kungsholms IF:s spelande tränare Holger Nurmela, en av Kurres vassaste lagkamrater i Hammarby, fick honom att komma tillbaka. I laget fanns gamla hammarbyiter som målvakten Lennart Brunzell och backen Sigge Nordh. Nästan 40 år gammal visade

Kurt Kjellström på väg in på Råsunda. Till vänster Sven Kindahl, bakom Kurre AIK-legendaren Börje Leander och till höger den Hammarbyfostrade Acke Nilsson.

Kjellström sin effektivitet på Stora Mossen i division III Norra Västsvenska B, där KIF blev trea av sex lag och han själv var lagets bäste skytt med 10 mål.

Han hade då drygt fyra år kvar att leva. En hjärnblödning gjorde att han satt i rullstol den sista tiden. Om jag inte minns fel försökte Hammarby då hjälpa honom med inkomsterna från en recettmatch.

I fotboll gjorde han 85 mål på 89 seriematcher för Hammarby. I ishockey snittade han ett och ett halvt per match. I bandy var han landslagsaktuell trots att han "vispade" på ishockeyvis.

Det var en snäll kille som var en djäväl på att spela boll och hade svårt med spriten. Kurt Kjellström blev inte ens 50 år gammal.

Kurt Kjellström

Född 19.3.1921. Död 10.12.1965.

Fotboll

Började spela för Eriksdals IF 1934.

Klubb	Säsong	Serie	Matcher	Mål
AIK	1939-40	A	7	3
Hammarby IF	1940-41	II	4	2
Hammarby IF	1941-42	II	18	14
Hammarby IF	1942-43	II	18	25
Hammarby IF	1943-44	II	18	21
Hammarby IF	1944-45	II	15	13
Hammarby IF	1945-46	II	14	10
Hammarby IF	1946-47	II	2	-

Därefter spel för Ljungby IF (våren 1947), Reymersholms IK och IF Olympia.

Ishockey

Klubb	Säsong	Serie (matcher)	Mål	SM (matcher)	Mål
Hammarby IF	1938-39	Sv. Serien (7)	0	SF (3)	0
AIK	1939-40	Sv. Serien (14)	11	F (4)	7
Hammarby IF	1940-41	Sv. Serien (10)	10	SF (3)	2
Hammarby IF	1941-42	Div. I (14)	19	SM (4)	2
Hammarby IF	1942-43	Div. I (14)	20	SM (3)	3
Hammarby IF	1943-44	Div. I (14)	19	F (4)	5
Hammarby IF	1944-45	Div. I Södra (13)	39	SM (4)	5
Hammarby IF	1945-46	Div. I Södra (13)	26	SF (3)	1
Atlas Diesels IF	1946-47	Div. II Östra (11)	?	-	-
Södertälje SK	1947-48	Div. I Norra (12)	14	KF (2)	4
Södertälje SK	1948-49	Div. I Norra (10)	2	-	-
Atlas Diesels IF	1949-50	Div. I Södra (10)	2	Omg. 1(1)	0
Hammarby IF	1950-51	Div. I Norra (10)	0	SM (4)	0

Kungsholms IF	1960-61	Div. III No. Vsv.(10)	10	-	-

OBS "matcher" inom parentes betecknar det maximala antalet matcher den säsongen. Hur många han deltog i har visat sig omöjligt att få fram.

Meriter

15 A-landskamper (21 mål) 1940-46.

Inofficiellt EM-silver 1941.

Svensk mästare 1942, 1943 och 1945.

Seriemästare 1939, 1941, 1942, 1943, 1944, 1945, 1946, 1948.

Skyttekung i Svenska Serien/Division I 1940, 1941, 1942, 1943, 1944, 1945 och 1946.

Bandy

Spel i Hammarby IF 1936-46 (allsvensk 1944 och 1946), därefter i Atlas Diesels IF (1947) och Reymersholms IK (allsvensk 1948).

1 B-landskamp mot Finland 1941 (1 mål).

FOTO: B. A. PEDDY-MÖRBERG

Kurt Kjellström hösten 1939
– rätt frisyr, men fel tröja.
Tuff? Ja, åtminstone
för att heta Kurt...

**Här köper du
på Söderstadion:**

Västra läktaren.
Öppet två timmar före match och
en timme efter.

Försäljningsställen finns också
vid östra, norra och södra läktarna.